PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

Biudžetinė įstaiga, J. Tumo – Vaižganto g. 93-2, LT-90160 Plungė
Tel. (8 448) 52 034, el. p. vsbiuras@plunge.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302415311

PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS MAUDYMOSI VIETŲ VANDENS IR PAPLŪDIMIŲ SMĖLIO KOKYBĖS STEBĖSENOS ATASKAITA 2021 m.

Nr. AT101137

Plungė
2021

Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras 2021 m. gegužės – rugsėjo mėn. vykdė Plungės rajono maudyklų vandens kokybės stebėseną. Siekdamas apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, sumažinti maudyklų taršą ir prisidėti prie maudyklų vandens kokybės gerinimo, Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras rinko ir reguliariai teikė informaciją rajono gyventojams apie maudyklų vandens kokybę.

Nuo 2018 m. gegužės 1 d., vadovaujantis naujos redakcijos higienos norma HN 92:2018 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“, tiriama ir stebima ne tik maudyklų vandens, bet ir jų paplūdimių smėlio kokybė.

2021 m. stebimų maudyklų ir maudymosi vietų skaičius padidėjo iki 19 (1 lentelė).

1 lentelė. 2021 m. numatomų stebėti maudymosi vietų sąrašas

Eil. Nr.	Vandens telkinio (upės) pavaidinimas	Adresas ir (arba) vietovės pavadinimas
1.	Alsėdžių I tvenkinys	Aplinkkelio g. 31, Alsėdžių mstl.
2.	Beržoro ežeras	Gaso g. 12A, Beržoro k.
3.	Beržoro Ežeras	Plungės g. 48A, Beržoro k.
4.	Kantaučių prūdas	Kantaučių k.
5.	Kulių III tvenkinys	Mažųjų Mostaičių k.
6.	Luknėnų k. tvenkinys	Aušros g. 5, Luknėnų k.
7.	Narvaišių tvenkinys	Beržų g. 2, Narvaišių k.
8.	Platelių ežeras	Šventorkalnio g. 10, Plateliai
9.	Platelių ežeras	Žemaičių Kalvarijos g. 58, Paežerės Rūdaičių k.
10.	Platelių ežeras	Stovyklavietė „Ąžuolų sala“, Šončiaus g., Medsėdžių k.
11.	Platelių ežeras	Stovyklavietė „Beržynėlis“, Laumalenkų k.
12.	Platelių ežeras	Plokštinės stovyklavietė, Šilinės g.
13.	Platelių ežeras	Maudymosi vieta prie viešbučio „Linelis“
14.	Platelių ežeras	Maudymosi vieta prie jachtklubo
15.	Pietvės upelio tvenkinys	Piliakalnio g., Stanelių k.
16.	„Plungės jūra“ tvenkinys	Babrungo g. 4, Kaušėnų k.
17.	„Plungės jūra“ tvenkinys	Šalia V.Mačernio g. 67, Plungė
18.	„Plungės jūra“ tvenkinys	Gandingos g. gale, Plungė
19.	Prūsalių I tvenkinys	Šalia Malūno g. 4, Prūsalių k.

Maudyklų vandens kokybės tyrimai buvo pradėti prieš 2 savaites iki maudymosi sezono pradžios, t. y., nuo gegužės 25 d. ir reguliariai atliekami 2 kartus per mėnesį (birželį, liepą, rugpjūtį)

iki rugsėjo 14 d. Paplūdimio smėlio kokybės tyrimai taip pat buvo pradėti likus kelioms savaitėms iki maudymosi sezono pradžios, tačiau reguliariai atliekami rečiau – kartą per mėnesį.

2 lentelė. 2021 m. Plungės rajono savivaldybės maudymosi vietų tyrimų kalendorinis grafikas

Eil. Nr.	**Vandens telkinio pavaidinimas**	**Mėginių paėmimo data**								
		Gegužė	Birželis		Liepa		Rugpjūtis			Rugsėjis
		25	8	22	5	20	3	17	30	14
1.	„Plokštynės“ stovyklavietė	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.	Platelių miesto maudymosi vieta prie jachtklubo	+ d	+	+ d	+	+ d	+	+	+ d	+
3.	„Beržynėlio“ stovyklavietė	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.	„Linelio“ maudymosi vieta	+ d	+	+ d	+	+ d	+	+	+ d	+
5.	„Ąžuolų“ salos stovyklavietė	+	+	+	+	+	+	+	+	+
6.	Alsėdžių I tvenkinys	+		+		+		+		+
7.	Beržoro ežeras (Gaso g. 12A, Beržoro k.)	+		+		+		+		+
8.	Beržoro ežeras (Plungės g. 48A, Beržoro k.)	+		+		+		+		+
9.	Kantaučių prūdas	+		+		+		+		+
10.	Kulių III tvenkinys	+		+		+		+		+
11.	Luknėnų k. tvenkinys	+		+		+		+		+
12.	Narvaišių tvenkinys	+		+		+		+		+
13.	Platelių ežeras (Šventorkalnio g. 10, Plateliai)	+		+		+		+		+
14.	Platelių ežeras (Žemaičių Kalvarijos g. 58, Paežerės Rūdaičių k.)	+		+		+		+		+
15.	Pietvės upelio tvenkinys (Piliakalnio g., Stanelių k)	+		+		+		+		+
16.	„Plungės jūra“ tvenkinys (Babrungo g. 4,	+		+		+		+		+

	Kaušėnų k.)									
17.	„Plungės jūra“ tvenkinys (šalia V.Mačernio g. 67, Plungė)	+		+		+		+		+
18.	„Plungės jūra“ tvenkinys (Gandingos g. gale, Plungė)	+		+		+		+		+
19.	Prūsalių I tvenkinys (šalia Malūno g. 4, Prūsalių k.)	+		+		+		+		+

d - dirvožemio (smėlio) tyrimai

Maudyklų vandens kokybės vertinimas atliekamas dviejų mikrobiologinių parametrų – žarninių enterekokų ir žarninių lazdelių (E. coli) – duomenų rinkiniu, kurį sudaro stebėsenos duomenys, taip pat vandenyje stebimos nuolaužos, plūduriuojančios medžiagos, dervos, stiklas, plastikas, guma ir kitos medžiagos. Atliekant parazitologinius smėlio tyrimus, siekiama nustatyti žmogui patogeninių helmintų ar jų kiaušinėlių kiekį.

3 lentelė. Maudyklų vandens kokybės mikrobiologiniai parametrai

Mikrobiologiniai parametrai	**Privalomos vertės**
1. Žarninių enterokokų (*Intestinal Enterococci)* kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100 ml, ne daugiau kaip	100
2. Žarninių lazdelių *(Escherishia coli)* kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100 ml, ne daugiau kaip	1 000

Iš viso per maudymosi sezoną Plungės rajono savivaldybės maudyklose ir maudymosi vietose buvo paimta 115 planuotų mikrobiologinių vandens tyrimų, bei vienas melsvabakterių mėginių tyrimas. Higienos normą viršijančių rodiklių nenustatyta, tad pakartotinų tyrimų nebuvo atlikta. 45 **mikrobiologiniai vandens tyrimi** paimti iš Platelių ežero „Plokštinės“, „Beržynėlio“ ir „Ąžuolų“ salos stovyklaviečių, Platelių miestelio maudymosi vietos prie jachtklubo ir „Linelio“ maudymosi vietos. 70 **mikrobiologinių vandens tyrimų** paimta iš Beržoro ežero vietų (Gaso g. 12A ir Plungės g. 48A Beržoro k.)**,** Platelių ežero vietų (Šventorkalnio g. 10 Plateliai ir Ž. Kalvarijos g. 58, Paežerės Rūdaičių k.), Alsėdžių I, Kulių III, Luknėnų k., Narvaišių k., Pietuvės upelio, Prūsalių I tvenkinių, Kantaučių prūdo, „Plungės jūra“ tvenkinyje (Babrungo g. 4 Kaušėnų k., V.Mačernio g. 67, Plungė, Gandingos g. gale, Plungė). Po kartą, iš Platelių ežero „Plokštinės“, „Beržynėlio“ ir „Ąžuolų“ salos stovyklaviečių, Platelių miestelio maudymosi vietos prie jachtklubo, „Linelio“ maudymosi vietos, Beržoro ežero (Gaso g. 12A) buvo atliktas **mesvabakterių mėginių tyrimas**. Viršijančių Higienos normas parametrų nerasta.

Nuolaužų, plūduriuojančių medžiagų, dervų likučių, stiklo, plastiko, gumos ir kitų liekanų per maudymosi sezoną nebuvo pastebėta.

4 lentelė. Plungės rajono savivldybės maudymosi vietų vandens tyrimų suvestinė, 2021 m.

Vandens telkinys	Tyrimo data	Žarninės lazdelės (E. coli) 100 ml	Žarninių enterokokų skaičius 100 ml	Atitiko HN:92 2018 reikalavimus	Nuolaužos, plūduriuojančios medžiagos, dervų likučiai, stiklo, plastiko ir kitos atliekos	Vandens temperatūr bandinio ėmimo metu, °C
„Plokštynės“ stovyklavietė	2021.05.25	26,6	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.08	<1,0	12	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.22	96	15	taip	nepastebėta	+6
	2021.07.05	18,7	3,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.07.20	4,1	6,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.03	3,0	4,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.17	10,5	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.30	2,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.09.14	5,1	<1,0	taip	nepastebėta	+6
Platelių miestelio maudymosi vieta prie jachtklubo	2021.05.25	18,1	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.08	<1	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.22	<1,0	38	taip	nepastebėta	+6
	2021.07.05	3,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.07.20	13,5	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.03	7,2	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.17	28,4	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.30	3,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.09.14	2,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
„Ąžuolų salos“ stovyklavietė	2021.05.25	13,1	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.08	<1,0	4,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.22	2,0	9,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.07.05	4,1	3,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.07.20	1,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.03	9,4	5,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.17	9,4	rasta	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.30	18,9	3,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.09.14	<1,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
„Beržynėlio“ stovyklavietė	2021.05.25	28,7	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.08	<1,0	aptikta	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.22	2,0	23	taip	nepastebėta	+6
	2021.07.05	4,1	5,0	taip	nepastebėta	+6

	2021.07.20	2,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.03	7,3	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.17	17,2	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.30	22,8	3,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.09.14	4,1	<1,0	taip	nepastebėta	+6
„Linelio“ maudymosi vieta	2021.05.25	14,6	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.08	1,0	<1	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.22	117,8	10	taip	nepastebėta	+6
	2021.07.05	23,1	11	taip	nepastebėta	+6
	2021.07.20	15,8	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.03	10,7	8,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.17	18,5	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.30	2,0	3,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.09.14	1,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
Alsėdžių I tvenkinys	2021.05.25	10,6	aptikta	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.22	5,2	4,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.07.20	1,0	3,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.17	3,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.09.14	<1,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
Beržoro ežeras (Gaso g. 12A, Beržoro k.)	2021.05.25	27,2	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.22	4,1	9,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.07.20	<1,0	3,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.17	<1,0	17	taip	nepastebėta	+6
	2021.09.14	2,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
Beržoro ežeras (Plungės g. 48A, Beržoro k.)	2021.05.25	20,9	<1	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.22	8,6	11	taip	nepastebėta	+6
	2021.07.20	1,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.17	1,0	18	taip	nepastebėta	+6
	2021.09.14	3,1	<1,0	taip	nepastebėta	+6
Kantaučių prūdas	2021.05.25	<1,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.22	6,3	6,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.07.20	1,0	3,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.17	4,1	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.09.14	172,2	11	taip	nepastebėta	+6
Kulių III tvenkinys	2021.05.25	1,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.22	8,5	5,0	taip	nepastebėta	+6

	2021.07.20			taip	nepastebėta	+6
	2021.08.17	30,9	22	taip	nepastebėta	+6
	2021.09.14	3,1	<1,0	taip	nepastebėta	+6
Luknėnų k. tvenkinys	2021.05.25	3,1	aptikta	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.22	<1,0	7,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.07.20	1,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.17	11,5	rasta	taip	nepastebėta	+6
	2021.09.14	9,8	3,0	taip	nepastebėta	+6
Narvaišių tvenkinys	2021.05.25	1,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.22	22,8	9,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.07.20	8,4	4,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.17	14,1	8,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.09.14	10,9	6,0	taip	nepastebėta	+6
Platelių ežeras (Šventorkalnio g. 10), Plungė	2021.05.25	32,3	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.22	2,0	7,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.07.20	21,6	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.17	8,3	3,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.09.14	1,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
Platelių ežeras (Žemaičių Kalvarijos g. 58, Paežerės Rūdaičių k.)	2021.05.25	14,1	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.22	88,2	12	taip	nepastebėta	+6
	2021.07.20	1,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.17	26,9	4,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.09.14	1,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
Pietuvės upelio tvenkinys (Piliakalnio g., Stanelių k.)	2021.05.25	1,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.22	2,0	4,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.07.20	4,1	3,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.17	9,4	27	taip	nepastebėta	+6
	2021.09.14	5,2	<1,0	taip	nepastebėta	+6
„Plungės jūra“ tvenkinys (Babrungo g. 4, Kaušėnų k.)	2021.05.25	1,0	aptikta	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.22	2,0	8,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.07.20	1,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.17	2,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.09.14	3,1	<1,0	taip	nepastebėta	+6
„Plungės jūra“	2021.05.25	29,2	aptikta	taip	nepastebėta	+4
	2021.06.22	9,8	3,0	taip	nepastebėta	+6

tvenkinys (V. Mačernio g. 67, Plungė)	2021.07.20	1,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.17	6,1	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.09.14	3,1	<<1,0	taip	nepastebėta	+6
„Plungės jūra“ tvenkinys (Gandingos g. gale, Plungė)	2021.05.25	38,4	aptikta	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.22	16,1	10	taip	nepastebėta	+6
	2021.07.20	4,1	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.17	2,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.09.14	3,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
Prūsalių I tvenkinys (šalia Malūno g. 4., Prūsalių k.)	2021.05.25	1,0	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.06.22	9,8	3,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.07.20	7,5	<1,0	taip	nepastebėta	+6
	2021.08.17	9,7	rasta	taip	nepastebėta	+6
	2021.09.14	187,2	10	taip	nepastebėta	+6

Remiantis naujos redakcijos higienos norma HN 92:2018 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ ir suderintu maudymosi vietų vandens ir paplūdimių smėlio tyrimų kalendoriniu 2021 metų grafiku, Plungės rajono savivaldybės maudymosi vietose esantis paplūdimio smėlis buvo tiriamas 4 kartus, imti po 2 smėlio mėginiai iš Platelių ežero „Plokštinės“ ir „Linelio“ stovyklaviečių, kadangi tik šiose vietose yra paplūdimio smėlis. Viso maudymosi sezono metu kirminų kiaušinėliai ir lervos neaptiktos.

5 lentelė. Plungės rajono savivaldybės maudymosi vietų paplūdimio smėlio tyrimų suvestinė, 2021 m.

Vandens telkinys	Tyrimo data	Mėginio pavadinimas	Tyrimas	Tyrimo rezultatai
„Plokštinės“ stovyklavietė	2021.05.25	*Smėlis iš paplūdimio (Nr. 1 ir Nr. 2)*	*Kirminų kiaušinėlių ir lervų nustatymas smėlyje*	Neaptikta
	2021.06.22	*Smėlis iš paplūdimio (Nr. 1 ir Nr. 2)*	*Kirminų kiaušinėlių ir lervų nustatymas smėlyje*	Neaptikta
	2021.07.20	*Smėlis iš paplūdimio (Nr. 1 ir Nr. 2)*	*Kirminų kiaušinėlių ir lervų nustatymas smėlyje*	Neaptikta
	2021.08.30	*Smėlis iš paplūdimio (Nr. 1 ir Nr. 2)*	*Kirminų kiaušinėlių ir lervų nustatymas smėlyje*	Neaptikta

„Linelio“ maudymosi vieta	2020.05.25	*Smėlis iš paplūdimio (Nr. 1 ir Nr. 2)*	*Kirminų kiaušinėlių ir lervų nustatymas smėlyje*	Neaptikta
	2020.06.22	*Smėlis iš paplūdimio (Nr. 1 ir Nr. 2)*	*Kirminų kiaušinėlių ir lervų nustatymas smėlyje*	Neaptikta
	2020.07.20	*Smėlis iš paplūdimio (Nr. 1 ir Nr. 2)*	*Kirminų kiaušinėlių ir lervų nustatymas smėlyje*	Neaptikta
	2020.08.30	*Smėlis iš paplūdimio (Nr. 1 ir Nr. 2)*	*Kirminų kiaušinėlių ir lervų nustatymas smėlyje*	Neaptikta

Liepos 2 d. prie Platelių ežere esančiame Jachtklube Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras kartu su Plungės priešgaisrinės ir gelbėjimo tarnyba, Klaipėdos priešgaisrinės gelbėjimo valdyba, bei nardymo centru „Oktopusas“ dalyvavo gelbėjimo pratybose „Būk saugus prie vandens ir vandenyje“. Susirinkusiems poilsiautojams visuomenės sveikatos specialistės priminė saugaus elgesio taisykles prie vandens ir kokie pavojai gali tykoti vandenyje, pamokė, kaip suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiajam ligos ir susižalojimo, užspringimo atvejais. Šios švietėjiškos akcijos tikslas - užtikrinti saugų elgesį prie vandens ir sužinoti, kaip elgtis ištikus nelaimei, kad kuo daugiau žmonių turėtų žinių, kaip padėti šalia esančiam (1 pav.)

1 pav. Akimirkos iš gelbėjimo pratybų „Būk saugus prie vandens ir vandenyje“

Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro specialistės prieš prasidedant maudymosi sezonui ir jo metu platino, dalijo ir kitaip viešino plakatus ir informacinius pranešimus, lankstinukus „Kaip saugiai elgtis vandenyje“, „Būk saugus prie vandens ir vandenyje“, „Kaip suteikti pirmąją pagalbą“ (2 pav.). Taip pat kaskart atliktus vandens mikrobiologinius tyrimus, buvo skelbiami ir viešinami informaciniai pranešimai maudymosi vietose (3 pav.), apie gautus mikrobiologinius tyrimų rezultatus publikuota vietinėje spaudoje (4 pav.) Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje www.plungesvsb.lt, Plungės rajono savivaldybės internetiniame puslapyje www.plunge.lt, bei Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro internetinėje www.smlpc.lt bei Facebook Plungės rajono visuomenės sveikatos biuro paskyroje (5 pav.).

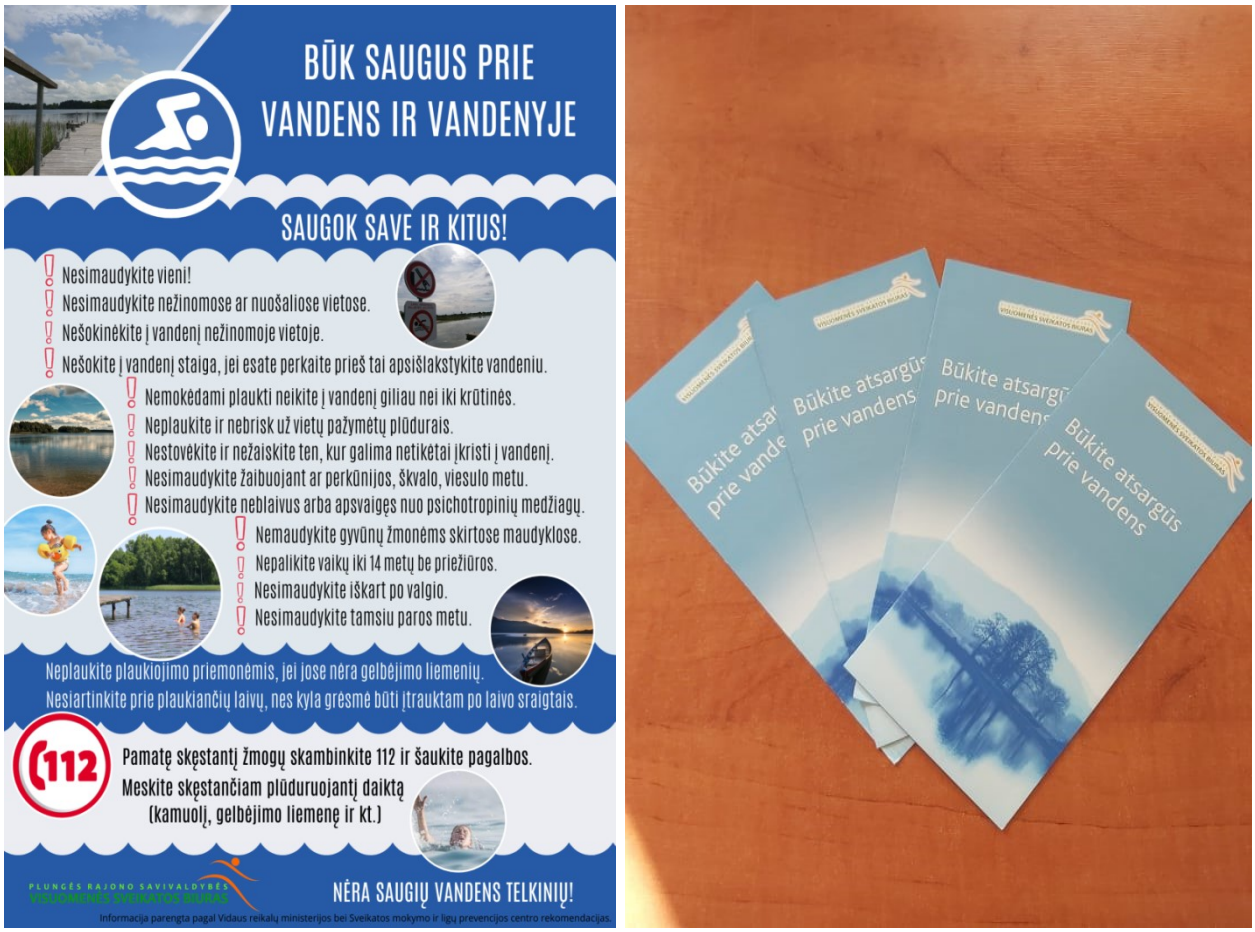

2 pav. Informaciniai leidiniai

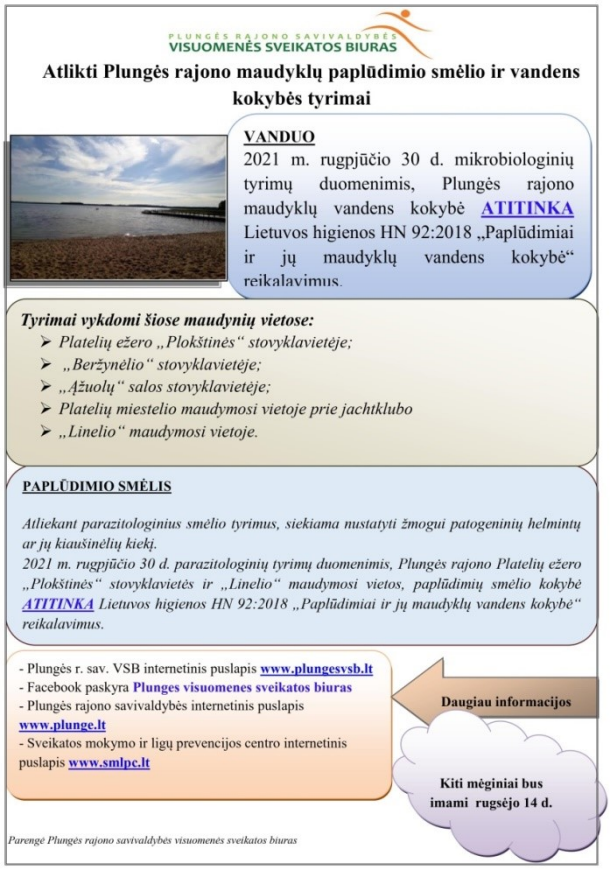

3 pav. Maudyklų ir maudymosi vietose platinti informaciniai pranešimai

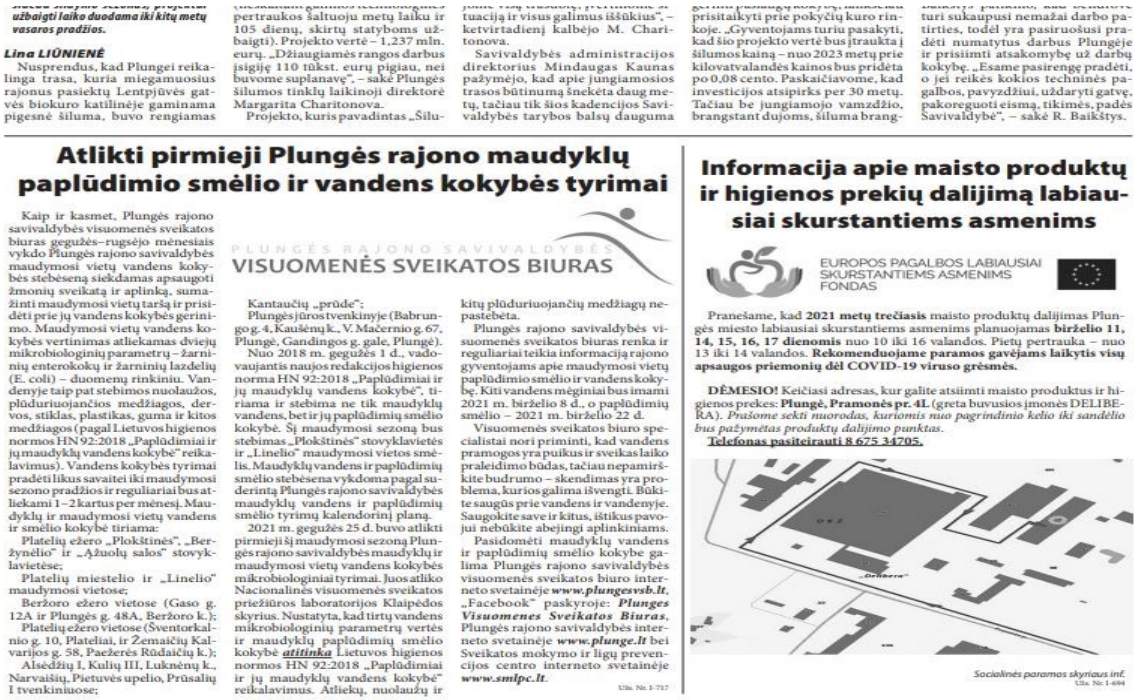

4 pav. Informacijos viešinimas vietinėje spaudoje

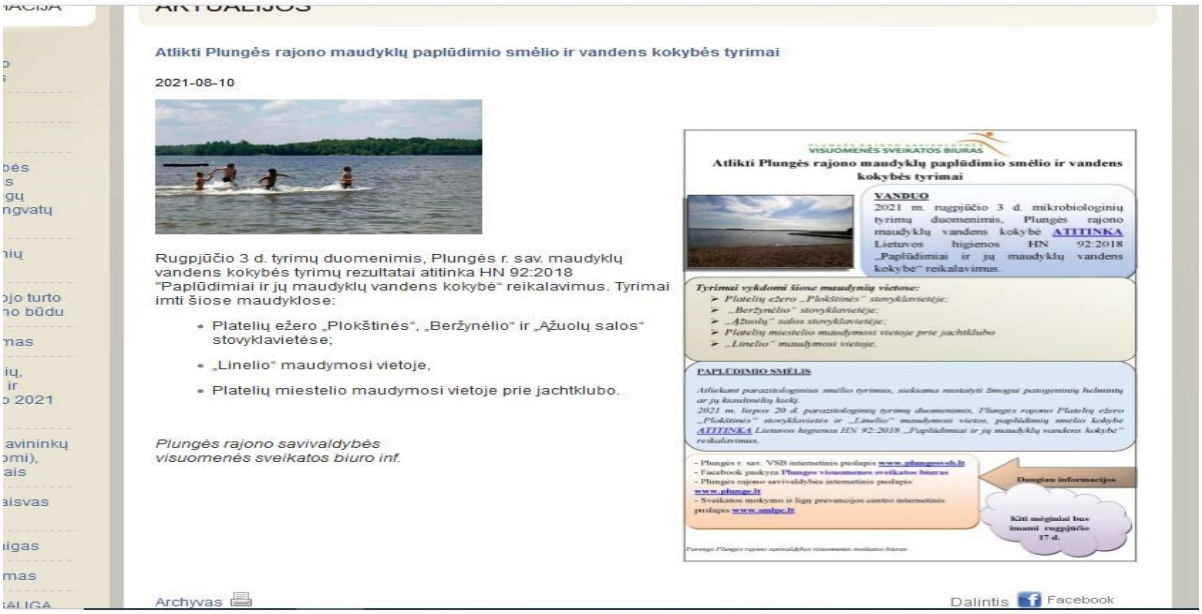

(https://www.plunge.lt/go.php/lit/Atlikti-plunges-rajono-maudyklu-papludimio-smelio-ir-vandens-kokybes-tyrimai)

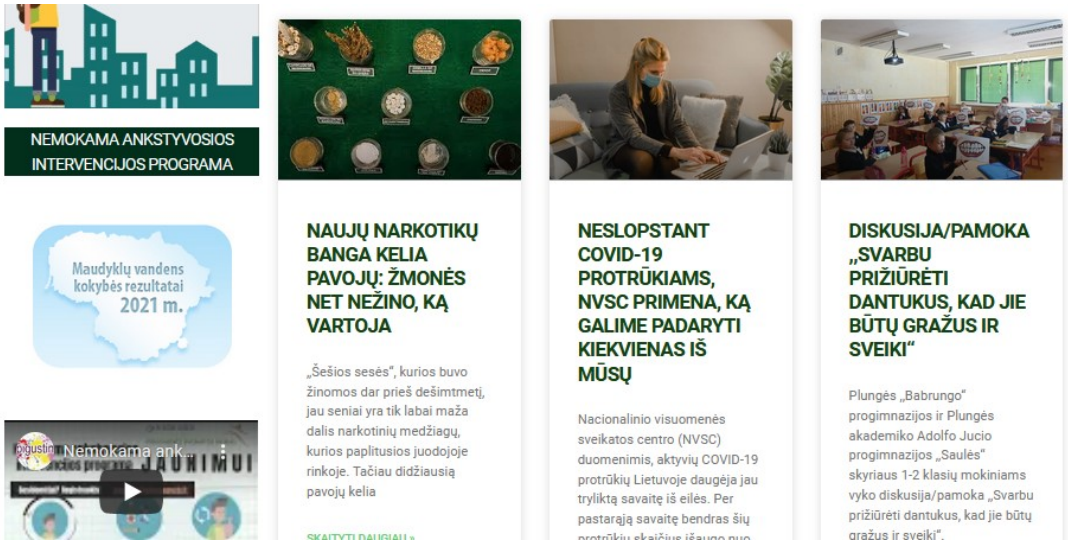

5. Informacijos publikavimas

https://www.plungesvsb.lt/maudykles/